Advies tot een algemene staking: Let het land plat

Thomas Colignatus
http://www.dataweb.nl/~cool
24 juli 2008

Inleiding

Bij lezing van het rapport *Naar een toekomst die werkt* (Commissie Arbeidsparticipatie 2008), de daarop betrekking hebbende CPB notitie (CPB 2008) en ESB artikelen (Bovenberg en Oosterwijk 2008, en Theeuwes 2008) blijkt dat we niet kunnen ontkomen aan deze conclusie: wetenschappelijke economen kunnen het beste adviseren tot een algemene staking.

Het is niet zo dat "participatie" het probleem is. Het probleem is werkloosheid. Het CBS meet de werkloosheid verkeerd (Colignatus 2005a). In Nederland is veel werkloosheid weggewerkt en verborgen in uitkeringsconstructies waarin mensen in suboptimale situaties gevangen worden gehouden met grote nadelen voor hun inkomen en ontplooiïng van hun talenten. We kunnen dat allemaal blijkbaar doen doordat we voorlopig nog een aardgasbel hebben. Voor een deel is het een spel met woorden, waarin "participatie" wordt gezegd in plaats van "werkloosheid", maar het is ook een fundamenteel verkeerde analyse. Voor de vraag naar arbeid laat Nederland en de Commissie de tijd het werk doen, en bestaat het beleid uit het knibbelen op "verworven posities" zodanig dat er geleidelijk meer arbeidsaanbod ontstaat. Beter beleid is de knelpunten bij de vraag naar arbeid op korte termijn weg te nemen zodat de "verworven posities" nauwelijks relevant blijken en soepel getransformeerd kunnen worden naar betere arrangementen.

Wie het boek *Werkloosheid en armoede, de oplossing die werkt* (Hulst en Hulst 1998) legt naast dit rapport *Naar een toekomst die werkt legt*, ziet spoedig zelf wat werkt.

Kabinet en Commissie zetten met deze adviesaanvraag en adviesuitvoering de wetenschap buitenspel. De Staten Generaal, sociale partners en kiezers krijgen gemankeerde en zelfs misleidende informatie. De illusie wordt geschapen dat wetenschappelijk advies is ingewonnen maar er is op zijn hoogst een enkele wetenschappelijk econoom die persoonlijke gedachten uit en vervolgens een slappe nuancering door het CPB dat überhaupt een gemankeerde instelling is. Tegelijkertijd kan overname van het advies ingrijpend zijn: een overgang van het huidige stelsel naar het Deense stelsel waarbij niet is overwogen om ook de Nederlanders in Denen te veranderen, met dus chaos en veel verlies aan welvaart.

Inzet van de algemene staking zou het opstarten zijn van een parlementaire enquête naar de jarenlang voortdurende massale werkloosheid en de rol daarbij van de voorbereiding van het economisch beleid, en in het bijzonder de rol van het Centraal Planbureau. In die enquête is te toetsen of er een grondwetsamendement aangenomen moet worden voor de instelling van een Economisch Hof dat nu eens werkelijk wetenschappelijk gefundeerd is en dat de grondwettelijke taak krijgt tot toetsing van de rijksbegroting en met de macht om deze met een veto te treffen indien daar onjuiste informatie in staat.

Stelsel en mentaliteit

Arbeidsmarkt en sociale zekerheid vormen een stelsel waarin cultuur en regels op elkaar inwerken. De ene werkgever of werknemer zal wat anders met de regels omgaan dan de andere maar over de decennia en zelfs generaties ontstaat een geheel dat op de een of andere manier functioneert. Wanneer regels niet optimaal zijn dan kunnen zij natuurlijk aangepast worden. Maar wat Commissie en CPB hier doen is vooral kijken naar regels en daarbij cultuur en ongewenste gedragseffecten ondermaats behandelen. Het is zonder meer zo dat de Commissie pagina's lang spreekt over een "cultuuromslag" en zelfs een lijst van zeven principes opstelt ter duiding wat daarmee bedoeld wordt. De enige in de Commissie die ooit iets aan 'cultuur' onderzocht heeft is de socioloog Ester, en mogelijk is zijn tekstuele inbreng groot geweest.

Maar de gevraagde “cultuuromslag” blijkt nergens implementeerbaar en wordt gewoon verondersteld. Uiteindelijk wordt er toch een zogenaamd economische blik geworpen maar het is niet echt economisch.

Het heeft eigenlijk weing zin om hier voorbeelden te noemen want op z’n best is er een reactie om zulke voorbeelden weg te masseren met nieuwe regeltjes, of zeggen dat de mensen moeten veranderen om zich aan de (nieuwe) regels te houden, terwijl het er om gaat dat de hele wijze van aanpak überhaupt niet deugt.

Wat in ieder geval wel opgemerkt moet worden is dat het economische wartaal is om te stellen “Het gaat niet meer om het verdelen van het schaarse werk maar om het optimaal benutten van het talent van ieder” (Bovenberg en Oosterwijk 2008). Dit is de “Lump of labor fallacy” (Krugman 2003). In het verleden was er geen “schaarste aan banen” en in de toekomst is er geen “tekort aan werknemers”, maar in beide gevallen is er hoogstens verkeerd beleid waarin zoiets kan lijken.

Nu is het een gouden idee

In 1982-1991 was mijn arbeidsparticipatie bij het CPB, in 1989 deed ik mee aan de lange termijn studies 1990-2015 (CPB 1992ab) en maakte daarvoor het eerste ‘technische pad’. Daarbij keek ik in de paden ook iets verder dan 2015 omdat de wereld dan natuurlijk niet ophoudt. Mijn meer inhoudelijke conclusies legde ik neer in een interne notitie over de ‘knelpunten’ (Colignatus 1989). Daarin schreef ik onder meer: “Bij een gedachte om de AOW ieder jaar een maand later dan de vorige AOW-gerechtigde leeftijd in te doen gaan, hetgeen maatschappelijk al veel meer een knelpunt zou zijn (…)” Het doet deugd nu Theeuwes te lezen: “Met het beeld in het achterhoofd van een arbeidsmarkt die permanente tekorten vertoont, is het voorstel dat de commissie in haar derde spoor doet goud waard. (…) om de AOW en pensioenleeftijd tussen 2016 en 2040 elk jaar met een maand te verhogen zodat we uiteindelijk opschuiven van 65 naar 67 jaar”. In 1989 echter observeerde het afdelingshoofd dat ik de notitie beter niet had kunnen schrijven en kostte het een halve periodiek, wat leidde tot mijn vraag om een nadere toelichting, verplaatsing uit het werk en uiteindelijk ontslag, met censuur van de wetenschap, machtsmisbruik en leugens voor de ambtenarenrechter.

Nu had de knelpuntennotitie wel meer observaties en ligt de kwestie inhoudelijk beslist complexer. Een en ander resulteerde bijvoorbeeld in het boek DRGTPE (Colignatus 2005a) en een geduring protest tegen de censuur (Colignatus 199x – heden). En ten aanzien van pensioenering is een gedachte, ook toendertijd wel aanwezig, dat men toch liever een flexibele overgang zou willen zien, actuarieel neutraal, dan zo’n scherpe grens (Colignatus 2005b).

Interessant is te zien dat ik momenteel op meer terreinen een beetje gelijk begin te krijgen. Mijn boek over de logica, dat in 1981 niet door de hoogleraar logica gewaardeerd werd, en dat ik onlang in *Mathematica* heb overgetypt, krijgt binnenkort een gunstige recensie in Nieuw Archief voor de Wiskunde (Colignatus 2007). Mijn analyse uit 1990 omtrent het Theorema van Arrow, omtrent de onmogelijkheid van een redelijk en democratisch sociale keuze mechanisme, dat de directie van het CPB niet wilde bespreken en met eventuele verhelderingen publiceren, zie ik nu bevestigd in een vergelijkbaar boek waarvan ik nu pas hoor (DeLong 1991), zie mijn bespreking (Colignatus 2008). E.e.a. lijkt me zeer relevant voor de veto-machten van de Europese lidstaten, zeker na de Ierse afwijzing. Voor deze wetenschapper gloort er dus enige hoop dat de censuur door de directie van het CPB niet duurzaam zal lukken. De jarenlange gang bij de ambtenarenrechter is vooralsnog weinig succesvol maar heeft wel veel informatie opgeleverd hoe een dienstleiding en de juridische huurleugenaars zich kunnen misdragen, en hopelijk wordt niet alleen het strafrecht versoepeld zoals bij de Schiedamse parkmoord en Lucia de B. maar wordt ook het bestuursrecht eerlijker ten aanzien van waarheid en gerechtigheid.

Gewetensvraag voor de commissie zelf

Het lijkt me voor de Commissie zelf een gewetensvraag, of men zich wel gerealiseerd heeft dat lid Bovenberg ooit onderdirecteur van het CPB was, en bij aantreden weigerde naar de censuur te kijken die toen nog gewoon doorliep zoals deze tot de dag van vandaag voortduurt. En of men zich gerealiseerd heeft dat Oosterwijk als SG van EZ niet heeft gereageerd op mijn brief aan hem (Colignatus 2004). Ook is professor Ester voorzitter van de NVMC geweest en wilde verder niets doen met het rapport over de

CPB-censuur (Köbben en Segers 1994). Het betreft hier personen die al jarenlang enkele cruciale aspecten van arbeidsmarkt en sociale zekerheid niet goed begrijpen, die zich ook weinig aantrekken van censuur van de wetenschap, en het is werkelijk de vraag of deze Commissie dit rapport zelf dan nog wel serieus wil nemen.

Conclusie

Het rapport van de Commissie is gebaseerd op een verkeerde analyse van arbeidsmarkt en sociale zekerheid, gebaseerd op verkeerde informatie en censuur, toont een slecht inzicht in de economische theorie, en is geschreven door vermoedelijk ook wel een beetje slechte mensen. In een situatie waarin er stelselmatig gebrek aan respect voor de wetenschap is kunnen wetenschappelijke economen het beste adviseren het land plat te leggen totdat er een parlementaire enquête komt zoals omschreven.

Literatuur

Bovenberg L., en J.W. Oosterwijk (2008), *Naar een toekomst die werkt*, ESB 4538, jaargang 93, 27 juni, p390-393

Colignatus, Th. (1989) *Neoklassieke knelpunten voor de Nederlandse economie voor de ontwikkeling op de langere termijn* CPB interne notitie 89-III-20, 23 november, http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Record/1989/11/23/index.html (scan met OCR leesfouten)

Colignatus, Th. (199x-heden) *Protest tegen de breidel van de wetenschap* http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/TPnCPB.html

Colignatus, Th. (2004), *Aan de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Economische Zaken De heer Jan Willem Oosterwijk* http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Record/2004/12/AanJWOosterwijk.html

Colignatus, Th. (2005a) *Definition & Reality in the General Theory of Political Economy* Dutch University Press

Colignatus, Th. (2005b) *Micro en macro condities voor het pensioenstelsel*, opstel 1 november, http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/Wetenschap/Artikelen/2005-11-01-MicroMacroConditiesPensioenen.pdf

Colignatus, Th. (2007) *A logic of exceptions* Thomas Cool Consultancy & Econometrics

Colignatus, Th. (2008) *Review of Howard DeLong (1991), "A refutation of Arrow's theorem", with a reaction, also on its relevance in 2008 for the European Union* http://mpra.ub.uni-muenchen.de/9661/

Commissie Arbeidsparticipatie (2008) *Naar een toekomst die werkt* 16 juni, www.naareen**toekomst**die**werkt**.nl/

CPB (1992a) *Scanning the future*, Den Haag

CPB (1992b) *Nederland in drievoud*, Den Haag

CPB (2008) *Effecten van participatiebeleid* Nr 2008/20, 6 juni, bijlage 2 in Advies Commissie Arbeidsparticipatie (2008), ook http://www.cpb.nl/nl/pub/cpbreeksen/notitie/16jun2008/

DeLong, H. (1991), *A refutation of Arrow's theorem,* University Press of America

Hulst, H. en A. Hulst m.m.v. Th. Colignatus (1998), *Werkloosheid en armoede, de oplossing die werkt* Thela Thesis

Köbben, A.J.F en S.H.G. Segers (1994) *Verslag van de NVMC-commissie inzake Th. Cool versus het CPB*, van 15 december 1994, en mijn reactie van 22 februari 1998, http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/NVMC/Verslag.html

Krugman, P. (2003) *Lumps of Labor* New York Times 7 oktober

Theeuwes, J. (2008) *Commissie Bakker biedt logische oplossingen* ESB 4538, jaargang 93, 27 juni, p394-396